

Vlaikensgang, 1936. © SAA

sfeer van de zestiende eeuw. Elsschot hield een lijst bij van zulke 'gangen' in Antwerpen.

8. Hoek Moriaanstraat 17 en Hoofdkerkstraat

Café Quinten Matsijs

Elsschot had meer dan één favoriet café in Antwerpen. De 'Quinten Matsijs' was daar ongetwijfeld een van. De 'Quinten' is Antwerpens oudst bekende café en herberg, gebouwd in 1565. Elsschot gooide er geregeld 'een tonnetje'. Dit oude caféspel, waarbij men schijven in een plank met gleuven moet gooien, staat nog altijd in het café. Aan de muur hangt ook een gedicht dat Jos Vandelloo opdroeg aan zijn vriend Elsschot.

Naar verluidt heeft Paul Van Ostajen hier nog een ruit ingegooid onder de leuze 'Leve de anarchisten'. Je leest er meer over op de menukaart van het café.

9. Hendrik Conscienceplein 4

Stadsbibliotheek

De uitgebreide bewaarcollectie van de Antwerpse Stadsbibliotheek is onmisbaar geworden voor de studie en het onderzoek naar het leven en het werk van Willem Elsschot. Van het oeuvre van Elsschot worden 145 verschillende edities bewaard, zowel Nederlandstalige (121 titels) als anderstalige (24 titels). De oudste uitgave die de Stadsbibliotheek

van Elsschot bezit, is *Villa des roses* (uitgeverij Van Dishoeck) uit 1913.

Daarnaast bezit de Antwerpse Stadsbibliotheek niet minder dan 67 titels die volledig aan Elsschot gewijd zijn. Een van de recentste is het in 2004 uitgegeven *Willem Elsschot: mythes bij het leven*, waarvoor de auteur Jan Van Hattem jarenlang in de Stadsbibliotheek 'kampeerde'.

10. Minderbroedersstraat 22

Letterenhuis

Het voormalige AMVC is sinds 2005 omgedoopt in het Letterenhuis en bewaart 200 jaar Vlaamse literatuurgeschiedenis, waaronder ook brieven, foto's en manuscripten van Willem Elsschot. Het Letterenhuis bewaart onder andere het manuscript van *Kaas*. De permanente tentoonstelling van het Letterenhuis heeft ook een Elsschot-hoek waarin je de schrijver aan het woord hoort en waarin hij in zijn tijds kader wordt geplaatst. Het Letterenhuis plant in 2010 een grote Elsschot-tentoonstelling.

De Keyserlei, 1894. © SAA

11. De Keyserlei 52

Geboortehuis van Alfons De Ridder

Als zoon van een succesvolle bakker werd Alfons De Ridder op school 'Fonne van de bakker' genoemd. 'Ik zie mijn vader terug. Hij zit weer in zijn hemdsmouwen aan onze ronde tafel en snijdt het vlees voor zijn groot gezin dat uit zijn hand leven moest. Als eenvoudige bakker is hij trots op iedere goede noot die uit de

school wordt meegebracht. [...] Wij moeten allen dokter of advocaat worden of iets anders dat veel moeite en geld kost, want voor bakker zijn wij te goed.' (*Tsjip*)

Statieplein, nu Astridplein, 1898.

© SAA

12. Astridplein

Centraal Station

Toen Alfons werd geboren, was het Centraal Station slechts een houten gebouw. De 'middenstatische' zoals we die nu kennen, werd in 1905 voltooid in opdracht van koning Leopold II en was indertijd een van de pronkstukken van Europa. Elsschot verwisselde een jaar later Antwerpen voor Parijs om secretaris te worden van Alfredo Bustos, inspecteur van het ministerie van Openbare Werken van Argentinië. Hij schreef enkele jaren later in Rotterdam zijn eerste roman *Villa des roses* over zijn periode in Parijs.

13. Franklin Roosevelt-plaats (ingang via Osystraat)

Koninklijk Atheneum

'Ik ging school op de Antwerpse Gemeenteschool, Van Maerlandtstraat en later op het Koninklijk Atheneum van Antwerpen waar ik Pol de Mont - gezegend zij zijn naam - als professor van Nederlandsch had. Toen ik plusminus zestien was moest ik de school verlaten, hoofdzakelijk wegens baldadig gedrag.' (uit: *Autobiografie in briefvorm*, 1936) Het Koninklijk Atheneum viert dit jaar zijn 200ste verjaardag. Het werd indertijd opgericht als

Koninklijk Atheneum, 1890. © SAA

vrijzinnige 'tempel der wetenschap', en tegenhanger van de net opgerichte 'tempel der kunsten', het Museum voor Schone Kunsten op het Zuid. Naast Elsschot liepen Lode Craeybeckx en Paul van Ostajen hier school.

Niet op de kaart:

Lemméstraat 21

Woonhuis van de familie De Ridder

Elsschot kocht dit mooie herenhuis in 1919 met de opbrengsten uit zijn succesvolle reclamezaak. Zijn overbuur (nummer 12) was Gerard Walschap met wie hij niet echt een goede relatie had. Elsschot woonde met zijn gezin tot aan zijn dood in de Lemméstraat. Hij overleed op 31 mei 1960. Zijn vrouw overleed een dag later. Het echtpaar ligt begraven op het Schoonselhof.

Café Hof van Leysen

Het café Hof van Leysen bevindt zich vlakbij de Lemméstraat. Elsschot was een vaste gast. Dit café speelde ook een belangrijke rol als 'postkantoor' voor zijn privé-briefwisseling met andere vrouwen, zoals met Liliane Bruylants. Vandaag hangt er als erbetoon een mooi portret van Elsschot aan de wand van dit bruin café.

Elsschots tabakspot werd naar verluidt uit het café ontvreemd

De bibliotheek van Sint-Andries. © rr

De Keyserlei. © rr

De Vlaikensgang. © rr